

drijetla ima potencijal, iako njezina primjena i dalje ostaje nedovoljno razrađena. Napomena: Tekst je lektoriran uz pomoć alata umjetne inteligencije ChatGPT-ja.

Literatura

Andorful, F., Herfort, B., Melanda, R. A., Antonio, N. D., Zipf, A., Camboim, S. P. (2026): Transparency and Trust in Collaborative Mapping: Concerns and Dilemmas in AI-Assisted Road Integration within OpenStreetMap, *Annals of the American Association of Geographers*, 116, 3, 675–696.
<https://doi.org/10.1080/24694452.2025.2589286> (5. 5. 2026.).

Nedjeljko Frančula

FIG-OV MREŽNI PREGLEDNIK KARTE GEOMATIČKIH STUDIJA U SVIJETU

Geoprostorna disciplina prolazi kroz duboku evoluciju, no suočava se s trajnim izazovom: nedostatkom jedinstvenog globalnog identiteta. Međunarodna federacija geodeta (FIG) do sada nije imala centraliziranu, vizualnu bazu podataka akademskih temelja koji podržavaju struku (Collado 2026). Citirani članak pruža tehnički okvir temeljen na šest bitnih stupova geomatičkog inženjerstva i skreće pozornost na FIG-ov mrežni preglednik karte geomatičkih studija u svijetu. Kartiranjem preko 700 sveučilišta, taj alat služi kao prvi globalni popis te vrste za identifikaciju kurikulskih trendova i zaštitu visokih inženjerskih granica struke.

Prema ISO/TC 211: geomatika je disciplina koja se bavi prikupljanjem, distribucijom i analizom geopodataka. Međutim, zbrka između „geomatike“, „geodezije“ i „geoprostorne znanosti“ utječe na pravno priznavanje i tehničku ovlast potrebnu za teritorijalno upravljanje. Geomatički inženjer mora biti okosnica za sektore poput građevinarstva, proizvodnje, zaštite kulturne baštine, znanosti o okolišu i nacionalne sigurnosti. Defini-ranjem tehničkih granica osiguravamo da geomatika ostane vodeći autoritet u globalnom geoprostornom ekosustavu (Collado 2026).

Šest međusobno povezanih stupova modernog kurikula geomatičkog inženjerstva jesu:

- Geoinformacije: Taj stup pruža bitan kontekst za teritorijalnu analizu.
- Georeferenciranje: Uključuje fizikalnu geodeziju (engl. *geodesy*), zemljišnu izmjeru, kartografske projekcije i visokoprecizno pozicioniranje na zakrivljenoj Zemlji. Taj stup je prepoznatljiv potpis identiteta geomatičkog inženjerstva.
- Promatranje Zemlje: Od klasične fotogrametrije do naprednih 3D senzora (Lidar, radar) i satelitskih snimaka, taj stup se fokusira na snimanje fizičkog svijeta s ekstremnom geometrijskom i radiometrijskom preciznošću.
- Geoinformatika: Često se zamjenjuje s geomatikom, ali mora se jasno reći: geomatika nije samo geoinformatika. Obuhvaća geoprostorne baze podataka, programiranje i umjetnu inteligenciju, upravljajući ogromnim skupovima podataka u eri digitalnih blizanaca.
- Geovizualizacija: Uključuje 2D/3D kartografiju, proširenu stvarnost i širenje podataka putem prostornih podatkovnih infrastruktura.
- Teritorijalna uprava: Upravljanje zemljišnim vlasništvom (katastar, zemljišne knjige, urbanističko planiranje) je tehničko-inženjerski zahtjev za teritorijalnu sigurnost.

Za izradu FIG-ovog mrežnog preglednika karte geomatičkih studija u svijetu provedeno je rigorozno ručno pretraživanje sveučilišnih kataloga diljem svijeta. Razvijen u suradnji s Global GIS-om (Šri Lanka) i uz podršku FIG-ove Komisije 2 i Mreže mladih geodeta (YSN), projekt je georeferencirao otprilike 700 sveučilišta. Svaka oznaka na karti omogućuje korisnicima pristup detaljnim podacima (naziv studija, trajanje i nastavni plan i program) te prebacivanje na ortofoto snimke visoke rezolucije kako bi se provjerila točna lokacija kampusa.

Prava korist FIG-ov mrežnog preglednika geomatičkih studija u svijetu (<http://5.78.72.202:2020/>) leži u stvaranju globalnih sinergija, olakšavanju izravne suradnje između sveučilišta za istraživanja i razmjenu studenata.

Za Hrvatsku dani su podaci za studije Geodezije i geoinformatike na Sveučilištima u Zagrebu, i Splitu te studij Geodezije i geomatike na Sveučilištu Sjever u Varaždinu. Na studiju Sveučilišta u Zagrebu nedostaje naziv fakulteta. Zahtjev za dopunu tog podatka, ili bilo kakvu drugu dopunu ili ispravak, može se poslati na e-adresu: angel.collado@cniq.es.

Literatura

Collado, A. (2026): Mapping global geomatics education - The FIG Worldwide Web Map Viewer as a catalyst for professional identity, GIM International, May 13, <https://www.gim-international.com/content/article/mapping-global-geomatics-education?sid=155651> (15. 5. 2026.).

Nedjeljko Frančula

GEODETSKI ČASOPISI U SCOPUSU I NJIHOVI KVARTILI U 2025.

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, znanost i tehnološki razvoj Republike Hrvatske donijelo je u travnju 2026. godine *Nacionalne sveučilišne, znanstvene i umjetničke kriterije* kojima se propisuju „kriteriji i dokazi o ispunjavanju kriterija u postupku izbora pristupnika na znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno, znanstveno i nastavno radno mjesto na sveučilištu odnosno znanstvenom institutu.“ (Nacionalno vijeće 2026).

Iz tog opsežnog dokumenta izdvajamo u ovom kratkom prikazu iz tablice 7 samo broj radova potrebnih za izbor na radna mjesta u području Tehničkih znanosti: docenta, izvanrednog profesora, redovitog profesora i redovitog profesora u trajnom izboru. Za izbor u ta radna mjesta potrebno je imati redom 2, 4, 6, 8 radova kategorije A. „Radovi kategorije A cjeloviti su radovi objavljeni u časopisima indeksiranim u bazama WoSCC i/ili Scopus...“. Nadalje, „od redom navedenog ukupnog broja radova (2, 4, 6, 8) u kategoriji A, potrebnih za izbore na radno mjesto, njih redom (1, 2, 3, 3) pripada minimalno drugom kvartilu (Q2)“. Iz navedenih kriterija proizlazi da se radovi indeksirani u bazama WoSCC i Scopus, u pogledu ispunjavanja ovih uvjeta za izbor, vrednuju na jednak način.

O bazi Scopus u više je navrata pisano u Geodetskom listu. Prema istraživanju Stojanovske i dr. (2015), u svijetu je tada izlazilo 112 geodetskih časopisa. Od toga su 43 časopisa 2014. godine bila uvrštena u bazu Scopus (Frančula 2016).

Budući da neki od tih časopisa više nisu uključeni u bazu Scopus, a počeli su izlaziti i novi časopisi, krajem svibnja 2026. pretražili smo bazu SCImago (2026) i u tablicu